

HET NIEUWE SEIZOEN VAN DE RADIOPODCAST KUNST IS LANG.

'VAAR NIET ALLEEN OP DE EUROPESE ESTHETIEK'
– EEN INTERVIEW MET DARWIN WINKLAAR

06-10-2020 – ALMA MATHIJSEN

Het afstudeerwerk van Darwin Winklaar ontging niemand tijdens de tentoonstelling van de Gerrit Rietveld Academie 2020. Tussen zes zorgvuldig geplaatste altaren en stoffen poppen, poetste de performancekunstenaar in een wit gewaad de vloer terwijl hij spreken in Papiamentu uitsprak. Zijn werk heeft een grote binding met zijn leven vóór de Rietveld, toen hij nog op Aruba woonde. Al leek daar in het begin van zijn tijd op de academie weinig ruimte voor.

Alma Mathijsen: Waar botste je tegen aan?

Darwin Winklaar: Twee jaar geleden gleed ik in een zware depressie. Ik raakte mijn identiteit kwijt in Nederland. Op twintigjarige leeftijd kwam ik van Aruba naar hier om Mode aan de Rietveld te studeren. Sinds ik hier ben noemen mensen me 'too colourful' en 'so exotic'. Als ik over straat loop staren mensen naar me. Het was een totaal andere ervaring dan ik van tevoren had verwacht. Op Aruba zeiden ze dat ik het heerlijk zou vinden in Amsterdam, dat mensen me zouden accepteren voor wie ik was. Dat bleek helemaal niet waar. Ik paste me aan, en verloor geleidelijk mezelf, ik begon zwarte en grijze kleding te dragen. Langzaam wilde ik veranderen in een baksteen, opgaan in de omgeving zodat ik niet meer zo zou opvallen.

Was dat op de Rietveld ook zo?

'Daar werd me gezegd dat ik te veel was, te dramatisch, te sentimenteel en te veel emoties toonde. Van mijn leraren moest ik me verdiepen in kunstenaars als Rembrandt en Van Gogh. Europese kunstenaars die ver van mijn beleving afstaan. Natuurlijk wil ik me daarin verdiepen, ik ben hier gekomen om te leren. Maar het leek of er maar één manier was. Ik

probeerde uit te wissen.

“Ik vertelde mijn leraren dat ik mijn culturele erfenis niet langer kon negeren, dat ik daarover werk wilde maken. Ik zei dat ik terug moest naar Aruba.”

Was je bang om jezelf helemaal te verliezen?

Nooit eerder had ik mezelf zo gezien. Ik was altijd zo passioneel en levendig. Dat was allemaal weg. Mijn depressie nam alles over. Ik vertelde mijn moeder op Aruba dat ik een einde aan mijn leven wilde maken. Ze schrok niet, maar zei me dat ik moest praten met de heiligen van ons verleden. Ze noemde de naam van José Gregorio Hernandez. Hij was ooit dokter van de armen in Venezuela en nu tot heilige verklaard. Ik stak een kaars aan, bad en hoopte dat hij zou verschijnen in een droom. Dat gebeurde diezelfde nacht, ik zag hem en we dansten. Die ochtend wist ik dat ik mijn eigen cultuur moest terugvinden. Alles wat ik op Aruba had achtergelaten moest ik tot leven wekken. Ik vertelde mijn leraren dat ik mijn culturele erfenis niet langer kon negeren, dat ik daarover werk wilde maken. Ik zei dat ik terug moest naar Aruba.

Kon dat zomaar?

Ik heb mijn stage daar gelopen bij een plaatselijke kunstenaar. Daar maakte ik een performance, ik liep langs alle huizen die ooit iets voor me betekend hebben. Al zingend in een prachtig gewaad liep ik uren lang door de straten. Ik had mijn geloof verloren, ik had alles verloren, dat is verdrietig, al zie ik het nu ook als iets positiefs omdat ik er zoveel voor terugkreeg. Ik realiseer me nu wie ik ben en ik wil het aan iedereen laten zien. Dat wil ik ook aan Nederland laten zien.

“Wij weten zoveel van Nederland, dat is andersom niet zo.”

Stonden je leraren daar ook voor open?

Ik liet ze mijn nieuwe kunst zien en vertelde ze dat bij studenten uit Latijns-Amerika hun cultuur juist als een inspiratiebron kunnen zien. Ik wilde het ze heel rustig uitleggen, zonder in vechtnodus te vervallen. Dit is mijn bescheiden manier van activisme. Wij weten zoveel van Nederland, dat is andersom niet zo. Aruba is niet alleen maar een beeldschoon eiland in de Caraïben. Wij zijn het trauma van de kolonisatoren. Dat zouden meer mensen moeten weten.

Foto: Peter Stigter

Dat komt ook terug in je werk.

Het is een dans tussen nostalgie en melancholie, maar ook tussen het heden en het verleden. Zo begon ook mijn eindexamenwerk. Het moest een hommage worden aan mijn moeder. Ik ben net als zij slachtoffer van de machocultuur. Mannen dronken veel en sliepen met andere vrouwen. Ik heb thuis veel gezien. Al op Aruba was ik openlijk queer, maar dat werd lang niet altijd geaccepteerd. Het trauma dat ik als kind heb opgelopen komt nu naar buiten.

mijn best haar te belichamen. Ze gebruikte altijd Aqua de Maravilla, Reckitts Crown Blie, Florida water en Lemon. Hoe ze ons huis schoonmaakte was veel meer dan alleen dat, het was een catharsisritueel om goede geesten te verwelkomen. Ze reciteerde haar verdriet en pijn van de afgelopen week hardop terwijl ze poetste. Ik adopteerde dit ritueel, waarbij ze haar trauma loslaat en maakte er een werk van.

Doe je dat nu ook thuis?

Absoluut. Ik verbrand salie en rozemarijn om mijn kamer te zuiveren. Ik bid en ik poets. Het is iets vrouwelijks, ik denk aan al mijn vorige moeders. Ik wil deze rituelen tonen, mensen mogen zeggen dat het kitsch is, ik omarm mijn cultuur, het is jullie witte perspectief dat dit zegt.

Foto: Peter Stigter

Foto: Lonneke van der Palen

Foto: Peter Stigter

“Het trauma dat ik als kind heb opgelopen komt nu naar buiten.”

Op je Instagram account noem je jezelf Niño Divino, waarom?

Als kind kreeg ik een persoonlijke heilige, dat was Divino Niño, hij lijkt op een kind en laat me zien welke kant ik op moet. Ik heel mezelf door hem aan te roepen. Door hem maak ik nu ook muziek, hij laat me zien welke kanten van mezelf ik vergeet. Langzaam ben ik mijn lichaam aan het dekoloniseren, met de hulp van Niño.

witte school. Neem een zwarte docent aan, of een Latijns-Amerikaanse docent. Vaar niet alleen op de Europese esthetiek. Zie andere culturen niet als minder, maar laat leerlingen hun cultuur juist gebruiken. Mij werd gezegd dat mijn werk heel interessant was, maar dat ik er nooit een prijs mee zou winnen omdat het niet past binnen hun context. Laat dat gaan. Help degene zonder stem.

Hoe is de relatie met je moeder nu?

Ik moest mijn moeder loslaten. Ik heb haar pijn altijd bij me gedragen, haar manieren heb ik geadopteerd. Dat was niet langer goed voor me. Ik ben niet meer Violetta, ik kan haar pijn niet altijd bij me dragen. Het is niet mijn verantwoordelijkheid. Ze vertelde me over de telefoon dat ze me vrij laat. Ze had niet geweten dat mijn jeugd en alles wat ik thuis zag zo zwaar voor me was. 'I liberate your childhood traumas, go play,' zei ze. De cirkel is rond, nu moet ik mijn eigen weg zoeken. Ik ben helemaal naakt in het maanlicht.

Darwin Winklaar _ Fashion

from **Gerrit Rietveld Academie**

02:17 |

GERELATEERDE ARTIKELEN

ATELIER
ROLAND
SOHIER

ALEX
DE
VRIES

HOE
WE HET
NEDERL.
RACIS...

JESSICA
DE
ABREU

'IK
GELOOF
NIET
DAT J...

RITA
OUÉDRAO

VERTEL
OOK
HET
VERH...

PERSIS
BEKKERIN